

We hebben respect voor God,
onzelf en anderen

We
helpen elkaar

We vertrouwen elkaar

We lachen
elkaar niet uit

Niemand speelt de baas

Niemand is
en blijft zielig

PLANTHOF Pestprotocol (januari 2018)

Doel van het pestprotocol

Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Wij streven ernaar:

- Dat kinderen zich veilig voelen, dat ze vertrouwen hebben in ons, in elkaar, in zichzelf en de mensen om hen heen
- Het onderwijs zo te organiseren dat leerlingen leren samen te werken
- Dat kinderen niet alleen kennis maar ook sociale en praktische vaardigheden leren die nodig zijn om het samenwerken met de ander mogelijk te maken
- Dat kinderen leren omgaan met gevoelens en emoties van zichzelf (en die van de ander)
- Dat wij bij de kinderen aandacht willen voor normen en waarden en respect en waardering voor elkaar

Bij dit alles staat voorop, dat de kinderen zich gelukkig en geborgen voelen op de Planthof en dat leren voor hen een leerzame, prettige bezigheid is. Daarom vinden wij de sfeer waarin een kind zich ontwikkelt van groot belang. De houding van onze leerkrachten is open, bemoedigend, beschermend en positief.

Dit pestprotocol bestaat uit 5 delen:

Voor de leerkracht, voor alle kinderen, voor het gepeste kind, voor de pester en voor de ouders. Deze partijen zijn allemaal betrokken bij een situatie waarin gepest wordt.

VOOR DE LEERKRACHT

De leerkrachten op 'de Planthof' volgen de cursus of hebben de cursus 'Kanjertraining' gevolgd.

Ze geven de Kanjerlessen zoals vermeld volgens de afspraken (zie dit document pag. 3).

Ze vullen twee keer per jaar het volgsysteem in zoals aangegeven in KanVas (zie dit document pag. 5).

Ze gebruiken naast de Kanjerlessen ook onderdelen van de methode 'Leefstijl'.

Bij signalering van pesten volgen ze de 5 sporen aanpak middels het stappenplan (zie dit document pag. 4).

De vijf sporen zijn;

1. Steun bieden aan het kind dat gepest wordt
2. Steun bieden aan het kind dat zelf pest
3. De ouders van het gepeste, pestende kind steunen en de ouders van de middengroep indien noodzakelijk informeren.
4. Mobiliseren van de zwijgende middengroep
5. De algemene verantwoordelijkheid en van de school en professionalisering van de leerkrachten door adequaat te handelen en ouders erbij te betrekken.

VOOR ALLE KINDEREN

Zie je dat iemand gepest wordt? Zet je witte pet op en meld het aan je leerkracht!

Klikken over pesten bestaat niet!!

Ik zet mijn witte pet op, want ik pest niet mee.

Ik meld (zelf of samen met andere kinderen) het pesten bij de juf, de meester, mijn vader/moeder of een andere volwassene.

Ik durf te zeggen: 'Houd ermee op! Ik vind het gemeen wat jij doet.'

Ik vertel het thuis en vraag om ideeën.

VOOR HET GEPESTE KIND

Ik zeg: Dat vind ik niet leuk. Stop er mee. Je doet gemeen. Ik wil dat je stopt.

Pesten is gemeen. Ik meld dat ik gepest word. Dat is geen klikken!

Ik ga niet huilen. Ik ben niet zielig. Ik zet mijn witte pet op en pak het pesten aan.

Ik vraag klasgenootjes om hun witte pet op te zetten en mij te helpen zodat ik niet alleen sta.

Ik ga mijn hart luchten bij iemand, die ik aardig vind en vertrouw en vraag om hulp. Dit doe ik bij mijn ouders, de juf of meester of iemand anders die ik goed ken.

Als ik mijn witte pet op heb, negeer ik de pestvogel. Hij/zij weet niet eens wat hij/zij doet. Ik draai me om en meld het.

Ik vraag een andere plaats in de klas als ik te dicht bij die pestvogel zit.

Ik maak een dagboekje van alle vervelende dingen die de pestvogels doen. Dat laat ik dit de juf, de meester en/of mijn ouders lezen.

VOOR DE PESTER

Ik kan mijn zwarte pet afzetten: IK STOP MET PESTEN

Ik vraag hulp aan de juf, de meester en/of mijn ouders.

Ik vraag aan de juf of meester om een maatje die mij helpen kan.

Ik ga leuke dingen doen met een nieuw groepje kinderen.

Als ik een geintje maak, kijk ik goed of de ander mijn grapje wel leuk vindt.

Ik ga nadenken over hoe ik vanaf nu een kanjer kan zijn.

Pest ik omdat ik bang ben zelf gepest te worden? STOP!

Ik doe aardig en anderen doen aardig tegen mij.

Ik kan mijn zwarte pet omruilen voor een witte pet, ook al verwachten anderen dat ik de pestvogel ben.

VOOR OUDERS

Ook mijn kind kan een zwarte pet opzetten en een pestvogel zijn.

Ook mijn kind kan gepest worden.

Ik neem het probleem serieus.

Ik raak niet in paniek.

Ik straf niet fysiek, als ik hoor dat mijn kind vaak een zwarte pet opzet.

Ik probeer er achter te komen wat de mogelijke oorzaken kunnen zijn.

Ik overleg met de school, en eventueel met de ouders van een pestvogel of een gepest kind.

Ik bied hulp aan mijn kind.

Ik schakel eventueel een expert in als ik dat nodig vind of als de school dit aangeeft.

Uitleg van de petten van de Kanjertraining

Het gaat om het gedrag dat de kinderen vertonen. Het is de bedoeling dat kinderen zich bewust worden van hun eigen gedrag en dat ze voor bepaald gedrag kunnen kiezen.

Witte pet/tijger

De tijger is een kanjer. Hij/zij is tevreden met zichzelf, komt voor zichzelf

op en voor anderen. Maar weet ook wanneer het tijd is om weg te lopen.

Rode pet/aap

Neemt niemand serieus ook zichzelf niet, hij/zij lacht overal om. Het is een meeloper en hij/zij versterkt hierdoor het gedrag van de pestvogel.

Gele pet/ konijn

Heeft een negatief zelfbeeld en komt niet voor zichzelf op of voor anderen. Loopt liever snel (bang) weg.

Zwarte pet/pestvogel

Vindt zichzelf geweldig en anderen helemaal niks. En laat dat aan andere kinderen voelen. Alle anderen deugen niet en hij/zij bepaalt zelf wel wat hij doet. Hij/zij pest andere kinderen.

Definitie van pesten

Een kind wordt gepest wanneer het herhaaldelijk last heeft van negatieve acties van een ander (fysiek, verbaal of mentaal) die op hem of haar gericht zijn en waarbij de macht ongelijk verdeeld is.

Plagen of pesten

Het verschil tussen plagen en pesten is groot. Het is belangrijk om dit verschil duidelijk te hebben, ook voor de kinderen zelf. Het meest eenvoudig onderscheid is dit:

Plagen gebeurt vaak in het zicht van de leerkrachten en is grappig bedoeld. Pesten gebeurt vaak achter de rug om van de leerkrachten, is structureel en is gemeen bedoeld.

Om die reden is het van belang dat leerkrachten, leerlingen en ouders goed samenwerken om een goede sfeer in de groep te krijgen en te houden.

Achtergronden bij het protocol

Op 'De Planthof' werken we met de Kanjertraining. We hebben ons pestprotocol daarom vanuit het oogpunt van de Kanjertraining opgesteld. We hanteren hierbij de Kanjer afspraken:

We hebben respect voor God, onszelf en anderen

We helpen elkaar

We vertrouwen elkaar

We lachen elkaar niet uit

Niemand speelt de baas

Niemand is of blijft zielig

Deze afspraken zullen bij de start van ieder schooljaar in elke groep besproken worden. In iedere groep zal een contract worden opgesteld dat alle kinderen en leerkracht(en) ondertekenen.

In iedere groep zal er op de manier die de Kanjermethode aanbiedt, omgegaan worden met conflicten en pestgedrag.

Als desondanks toch het stappenplan (volgende pagina) moet worden ingevuld, noteren we per kind de gegevens in het leerlingvolgsysteem: Parnassys.

Stappenplan

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten en de kanjer methode negeren.

Stap 1: Zelf proberen op te lossen met evt. kleine ondersteuning/aanwijzing

o Laat de leerlingen er eerst zelf (en samen) uit proberen te komen door de "Kanjermethode" te gebruiken. Het omschrijven van het gedrag dat niet leuk ervaren wordt, is belangrijk. Op het moment dat één van de leerlingen er niet uit komt, kan hij/zij er voor kiezen het probleem te negeren, weg te lopen.

Helpt dit niet, of lukt dit niet, dan wordt het probleem aan de meester of juf voorgelegd of wordt andere hulp ingeroepen. De leerkracht gaat hier meteen op in of maakt een afspraak met de leerlingen om er in een later stadium op terug te komen.

Afhankelijk van situatie met de hele groep bespreken.

Stap 2: In gesprek met leerlingen

- De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderend gesprek. Bedoeling is om samen met de leerlingen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Ook hier afhankelijk van situatie om de groep erbij te betrekken. Let op, witte petters zijn ook nodig om het gedrag te stoppen en mee te werken, dus de voorkeur is om het probleem groepsgewijs te bespreken.
  - De ouders van beide partijen worden op de hoogte gebracht.
- O Leerkracht noteert voorval in ParnasSys.

Stap 3: In gesprek met leerlingen en ouders

- De leerkracht neemt duidelijk stelling en heeft een gesprek met de leerling die pest of ruzie maakt. Dit gesprek heeft als doel; bewustwording van wat hij/zij het gepeste kind aandoet. Er worden afspraken gemaakt met de pester over gedragsveranderingen. Waar nodig geeft de school de ouders adviezen voor externe hulp.
- Ook volgt er een gesprek met de ouders van zowel van de pester als de gepeste leerling met als doel te werken aan een oplossing en zo het samenwerken te bevorderen.
- Van het gesprek wordt een verslag gemaakt in ParnasSys en deze wordt ook naar de betreffende ouders gestuurd.
- Alle ouders van de groep worden op de hoogte gebracht over het feit dat er gepest wordt in de groep van hun kind en er wordt bij genoemd wat de leerkracht in gang zet/heeft gezet om de sfeer weer goed te krijgen.

Stap 4: Time out

- Bij aanhoudend pestgedrag krijgt de pester een time out waarbij deze leerling in een andere groep binnen de school geplaatst wordt óf in een andere ruimte onder toezicht aan het werk is. De leerling heeft geen (buiten)speelpauze en kan geen gebruik maken van de TSO.
- Er volgt een gesprek met ouders van de pester en met de ouders van het gepeste kind naar aanleiding van de gemaakte afspraken uit het vorige gesprek. Naast de leerkracht is ook de interne begeleider, bouwcoördinator en/of directie bij het gesprek aanwezig.
- Van het gesprek wordt een verslag gemaakt en gestuurd naar beide ouders. Ook zal er een mail naar de groep gestuurd worden om te verduidelijken waarom en welke maatregelen er genomen zijn.

Stap 5: Externe hulp

- Bij, nog steeds, aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld. De groepsleerkracht(en), Intern begeleider en locatieleider blijven betrokken.
  - Opmerking, er wordt al in stap 3 gekeken of er externe hulp ingeschakeld dient te worden.

Stap 6

- De leerling wordt (tijdelijk) geschorst of verwijderd. Hierbij is altijd de locatieleider betrokken en deze zal het documenteren.

Afspraken over de Kanjertrainingslessen:

- Leerkrachten op de Planthof hebben de Kanjertraining gevolgd. Er is regelmatig een herhalingsdag.
- We volgen de Kanjermethode zoals staat aangegeven in de handleiding. Dat betekent dat we alle lessen die bij de groep horen zullen aanbieden in de groep.
- Naast de aparte lessen komen er wekelijks op meerdere momenten energizer-momenten in de groep.
- Naast de Kanjerlessen volgen we de methode Leefstijl. De leerkracht kort deze methode in, en volgt nav. de planning (zoals te vinden in het jaaroverzicht), een aantal lessen uit de hoofdstukken die aan bod komen.

- De vertrouwenspersonen op onze school komen eens per jaar in de groep. In die week volgen we de lessen nav. veiligheid. Dit wordt oa. Ook gedaan door de vertrouwenspersoon.

Afspraken over KanVas leerlingvolgysteem:

Gebruik van het KANVAS leerlingvolgysteem op De Planthof:

Afname momenten			Opmerking:
OKtober	Docentenvragenlijst invullen.	Vanaf groep 5: Leerlingvragenlijst en Sociogram	Beide collega's vullen de vragenlijst in.
November Vervolg als er rode scores zijn.	Docentenlijst geeft rode score > In unit bekijken wat andere leerkrachten scores. In gesprek met leerling en ouders. Samen invullen symptomen/oorzaak en advies punten.		Bij rode score > Noteren in individueel handelingsplan bij plannen leerling. Bij oranje score > wegen van noodzaak.
December Actie	Stel vast of verdere actie nodig is.	Is er geen verandering merkbaar na plan, dan ib inschakelen.	Inzet IB.
Maart	Sociale veiligheidslijst invullen.	leerlingvragenlijst in laten vullen sociale veiligheid.	In Unit uitkomst bespreken en gesprekken leerling/ouders.
April Vervolg als er rode scores zijn.	Docentenlijst geeft rode score > In unit bekijken wat andere leerkrachten scores. In gesprek met leerling en ouders. Samen invullen symptomen/oorzaak en advies punten.		Bij rode score > Noteren in individueel handelingsplan bij plannen leerling. Bij oranje score > wegen van noodzaak.
Mei Actie	Stel vast of verdere actie nodig is.	Is er geen verandering merkbaar na plan, dan ib inschakelen.	Inzet IB.

DE Kanjer COORDINATOR

Op onze school hebben wij een kanjer coordinator. Dit is de intern begeleider: Henriette Brokelman. Zij heeft de volgende taken:

- Zij is verantwoordelijk voor het **anti-pestbeleid** binnen onze school; Zij houdt zicht op de berichtgeving en wetgeving omtrent het onderwerp pesten binnen het primair basisonderwijs zodat ons anti-pestbeleid up-to-date is en voldoet aan de wet.
- Ze is er verantwoordelijk voor dat alle direct betrokken partijen kennis hebben van het anti-pestprotocol. Ze zal ervoor zorgen dat het anti-pestprotocol binnen de school regelmatig onder de aandacht wordt gebracht en 'leeft' binnen onze school.
- Eens in het jaar zal ze het anti-pestprotocol op een teamvergadering op de agenda zetten; dit om als team gezamenlijk te beoordelen of het protocol nageleefd wordt, of het (nog) up-to-date is en of we er als team zaken in zouden willen veranderen.
- Binnen onze school is ze het **aanspreekpunt** voor alles wat te maken heeft met 'pesten'. Zowel leerlingen, als ouders/ verzorgers en collega's kunnen een beroep op haar doen. Ze zal samen met de betreffende leerling(en), de betreffende ouders/verzorgers en de betreffende leerkracht(en) het pestprobleem in kaart brengen en op zoek gaan naar oplossingen. Vervolgens zal ze vinger aan de pols houden tijdens het traject dat uitgezet wordt en het aanspreekpunt blijven.